

Regning, naturligvis med Tilskud fra Statens Side. Det forekommer mig derfor meget naturligt, at Spørgsmaalet om Statens Medvirksomhed ved private Jærnbaneanlæg nu kommer frem til Overvejelse, thi det vilde efter mit Skøn være rigtigst, som det ogsaa blev antydet af de to foregaaende ærede Taleere, at man ikke hvert Øjeblik absolut skal være tvungen til at forhandle om nok saa lille et Jærnbaneforetagende, og i alt Fald har det dog sin Betydning ogsaa for dem, der ere interesserede i at faa private Jærnbaneanlæg udførte, at de nogenlunde kunne vide, hvorledes de ere stillede med Hensyn til det Tilskud, de kunne vente sig fra Statens Side. Det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) udtalte sin Betænknelighed ved at give Regeringen den her tilsigtede Bemyndigelse, navnlig fordi der kunde fremkomme uheldige Konkurrenceforslag i Forhold til allerede bestaaende Baner; men saa vidt jeg ved, er det i § 2 antydet, at Regeringen er betænkt herpaa, og at der vil blive taget tilstrækkelig Hensyn i den Henseende, hvad der ogsaa forekommer mig at være en Selvfølge. Hvad nu det Tilskud angaar, som her er forudsat at kunne ydes fra Statens Side, er jeg enig med det ærede Medlem i, at dette Tilskud er snarere for lille end for stort, og jeg tror, at det i mange Tilfælde vil være meget uanstændigt ogsaa med det forudsatte Tilskud af $\frac{1}{4}$ af Anlægsomkostningerne at faa gennemført et privat Jærnbaneanlæg. Det forekommer mig ogsaa, at naar den Betingelse er stillet, at de, inden de kunne søge Koncession paa et Jærnbaneanlæg, skulle have tilvejebragt $\frac{1}{2}$ af Anlægskapitalen, er der deri en vis Betryggelse for, at ikke umodne Projekter ville komme frem, thi jeg tror nok, at hvem der har haft med disse Forhold at gøre, maa vide, at det ikke er saa ganske let at tilvejebringe saa store Summer som dem, hvorom der her kan være Tale. Med Hensyn til dette Tilskud af indtil $\frac{1}{4}$ af Anlægskapitalen vilde jeg i det mindste for mit Vedkommende ansæ det for heldigere, om man kunde enes om i Stedet for at sætte et fast Tilskud pr. Mil. Jeg ved ganske vist, at naar der fastsættes en vis Brøddel af Anlægskapitalen som Tilskud, kommer det de bedre Egne til Gode, at saa saa disse de største Tilskud; men naar man ansætter Tilskuddet pr. Mil, yder man efter mit Skøn en større Retfærdighed overfor alle Egne, og Staten har jo den samme Interesse i, at der anlægges Jærnbaner i mindre gode og mindre frugtbare Egne, som at det sker i de gode Egne. Jeg skønner derfor ikke rettere, end at Til-

skuddet til alle saadanne Baner bør være ens. At der gives mindre Tilskud til bedre Egne end til daarlige, er naturligt, men de have ogsaa bedre Raad og større Udsigt til Fordel og have langt lettere ved at skaffe den nødvendige Kapital til Anlægget. Jeg skal derfor henstille, om man ikke vilde finde det rigtigere, at Tilskuddet ydes pr. Mil med en vis Sum, end at det ydes med en vis Brøddel af samtlige Udgifter, idet navnlig Ekspropriationsudgifterne komme med her, hvilket kan medføre, at der kan blive meget stor Forskel paa de Tilskud, Staten kan komme til at yde i bedre Egne og det, den kan komme til at yde i de mindre gode Egne. Jeg skal saaledes eksempelvis nævne de private Anlæg, der vistnok vare de to første, der udførtes her i Landet efter Loven af 23de Maj 1873, nemlig Silkeborg—Herningbanen og Odense—Svendborgbanen. Der blev ydet et fast Tilskud af 80,000 Kr. pr. Mil, og desuden fik de fuldt ud Ekspropriationsudgifterne, idet Staten forlods tog Halvdelen og forskudsvis udredede den anden Halvdelen af Ekspropriationsudgifterne imod at faa dem erstattede af Aakterne og Købstæderne i Jylland og Fyn; men medens Ekspropriationsudgifterne ved Silkeborg—Herningbanen ikke en Gang naaede op til 30,000 Kr. pr. Mil, vare de ved Odense—Svendborgbanen fra 60,000 Kr. og paa nogle Strækninger endog op til 100,000 Kr. pr. Mil. Det vil altsaa ses, at Odense—Svendborgbanen har faaet et meget større Tilskud fra Statens Side end Silkeborg—Herningbanen, uagtet den sidste uægtelig trængte haardst til Tilskud, for at Anlægget kunde føres igennem, og naar man tager Hensyn til den Interesse, det kunde have for Staten, forekommer det mig ogsaa, at dette Hensyn for Silkeborg—Herningbanens Vedkommende kunde være lige saa stort og maaft endogsaa større end for Odense—Svendborgbanen, thi man maa huske paa, at Odense—Svendborgbanen ligger mellem to Havne — nu har Odense jo en lige saa god Havn som Svendborg — og at en stor Del af Trafikken fra Banen føres gennem disse Havne og slet ikke kommer Statens Jærnbaner til Gode, hvorimod Silkeborg—Herningbanens Trafik udelukkende gaar ind paa Statsbanerne. Det forekommer mig derfor, at man vil yde vedkommende Egne større Retfærdighed ved at fastsætte Tilskuddet til en vis Sum pr. Mil i Stedet for til en vis Brøddel af samtlige Anlægsudgifter. Jeg skal derfor tillade mig at henstille dette Spørgsmaal til nærmere Overvejelse.

Det er jo ganske vist, at der vil blive en Klasse af Baner, om jeg maa kalde det